

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoE/89/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115208927
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6115208927.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advocate, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: G. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XXX/XX, XXX XX X., štátny občan SR, o vymoženie pohľadávky v sume 72 € s prísl., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., Exekútorský úrad so sídlom Záhradnícka 60, 812 08 Bratislava sp. zn. EX 8620/15, na odvolanie oprávneného zo dňa 25. 06. 2015 proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2Er/1303/2015-15 zo dňa 10. 06. 2015, taktó

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol: „Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 24.04.2015 požiadal súdny exekútor o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle návrhu oprávneného na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, sp. zn. SR 14164/14 zo dňa 12.11.2014 na vymoženie sumy 100,00 Eur s príslušenstvom.

Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len "Exekučný poriadok") súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Súd v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul, ich súlad so zákonom. Súd najmä skúmal v súlade s právnym názorom vyjadreným v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenia so sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. 10. 2011, sp. zn. 3Cdo/74/2012 zo dňa 10. 01. 2013 a 5Cdo/232/2012 zo dňa 27. 02. 2013), či bola právomoc rozhodcovského súdu založená na platne uzavretej rozhodcovskej doložke.

Za týmto účelom súd preskúmal listiny predložené oprávneným, z ktorých vyplýva, že oprávnený a povinný uzatvorili dňa 28.02.2013 zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej všetky

spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len "OZ"), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Súd považoval zmluvu o úvere uzatvorenú medzi veriteľom a povinným za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení, nakoľko v tejto zmluve vystupuje oprávnený ako dodávateľ, ktorého predmetom podnikateľskej činnosti je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, naopak, povinný pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci podnikateľskej alebo obchodnej činnosti, ale vystupoval ako fyzická osoba (nepodnikateľ) označená menom, priezviskom a rodným číslom. V tomto smere súd uvádza, že zmluva obsahuje aj účel poskytnutia úveru, pričom povinný z ponúknutých možností označil, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon zamestnania, pričom neoznačil ponúkanú možnosť výkonu podnikania. Tento účel poskytnutia úveru potvrdil aj sám oprávnený, preto súd nemal pochybnosti, že medzi účastníkmi ide o spotrebiteľský vzťah.

Pokiaľ ide o uzavretú rozhodcovskú doložku, jej praktickým dôsledkom je napriek jej formálnemu zneniu to, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred súdom. Alternatíva, že z rozhodcovskej doložky vyplýva aj možnosť riešiť spor pred príslušným súdom v súdnom konaní, neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (povinného), pretože možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor, teda ak sa rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať. Vychádzajúc však z povahy samotnej zmluvy je zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským súdom alebo súdom bude takmer vždy dodávateľ (oprávnený), nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany spotrebiteľa, keďže dominantnou je v tomto

prípade povinnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Možnosť iniciovania sporu z uzavretých zmlúv zo strany spotrebiteľa je teda skôr teoretická. Vzhľadom na to, že ako žalobca bude vo väčšine prípadov vystupovať dodávateľ, takto formulovanou rozhodcovskou doložkou prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcovského súdu v dôsledku výberu medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu vykonaného dodávateľom ako silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu. V prípade podania žaloby oprávneným na rozhodcovskom súde, ako tomu bolo aj v danom prípade, je spotrebiteľovi odňatá možnosť brániť svoje práva pred súdom.

Súd ďalej skúmal, či bola uzavretá rozhodcovská zmluva individuálne dojednaná. V zmysle § 53 ods. 3 OZ ťaží v tomto prípade dôkazné bremeno dodávateľa (oprávneného), preto mu dal súd možnosť vyjadriť sa k rozhodcovskej zmluve a vyzval ho, aby preukázal, že táto bola individuálne dojednaná. Oprávnený sa vo svojej odpovedi k týmto skutočnostiam nevyjadril. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenie sa v zmysle § 53 ods. 2 OZ nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Súd z predloženej rozhodcovskej zmluvy zistil, že bola uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o úvere, pričom obidve tieto zmluvy sú pripravené na vopred predtlačenom formulári, do ktorého sa len vpisujú konkrétne údaje. Povinný v tomto prípade nemal možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah rozhodcovskej zmluvy a skutočnosť, že podpísal obidve uvedené zmluvy v ten istý deň, vzbudzuje dôvodné pochybnosti o tom, či povinnému nebola rozhodcovská zmluva predložená súčasne so zmluvou o úvere a uzavretie tejto zmluvy nebolo zároveň podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy bez možnosti ju odmietnuť, či ovplyvniť jej obsah. Súd v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu uvádza, že oprávnený mal predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje možnosť voľby, ako aj poskytnúť mu informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená a aké dôsledky má riešenie sporov pred rozhodcovským súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/9/2012). Preto súd nepovažoval rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú, nakoľko povinný jednoznačne nemohol ovplyvniť jej obsah a zároveň ani oprávnený neunesol svoje dôkazné bremeno o preukázaní opaku.

Medzi neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve zaraďuje OZ aj ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Znenie rozhodcovskej doložky síce neodporuje doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak s poukazom na vyššie uvedené svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). V tomto smere neobstojí tvrdenie oprávneného, že ide o tzv. "nevýhradnú rozhodcovskú doložku", nakoľko, ako súd vysvetlil vyššie, jej skutočným dôsledkom je odňatie možnosti spotrebiteľovi brániť svoje práva pred súdom. Rovnako neobstojí argument oprávneného, že v zmysle smernice Rady EHS č. 93/13/EHS sa neprípustnosť rozhodcovského konania týka len rozhodcovského konania, ktoré nespadá pod príslušné právne predpisy. V tomto prípade neprichádza od úvahy priama aplikácia uvedenej smernice, nakoľko vnútroštátne právo obsahuje vlastnú úpravu v § 53 ods. 4 písm. r) OZ, v zmysle ktorého je neprijateľnou podmienkou ustanovenie, ktoré vyžaduje, aby sa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky spory riešili výlučne v rozhodcovskom konaní, to znamená, že je neprípustné akékoľvek rozhodcovské konanie, nielen rozhodcovské konanie neupravené právnymi predpismi. Vzhľadom na to, že vnútroštátna úprava poskytuje spotrebiteľovi väčšiu ochranu, je potrebné aplikovať práve uvedené ustanovenia. Preto súd uzatvorenú rozhodcovskú doložku vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Vzhľadom na znenie ustanovenia § 53 ods. 5 OZ, sú neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách absolútne neplatné. V zmysle citovaného ustanovenia § 39 OZ je absolútne neplatný aj právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom obchádza zákon. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliada súd z úradnej povinnosti (ex offa), teda nie je potrebné, aby sa ich neplatnosti spotrebiteľ (povinný) dovolával. Na základe vyššie uvedeného dospel súd k záveru, že rozhodcovská zmluva je absolútne neplatná, nakoľko obchádza ustanovenia zákona o neprijateľných zmluvných podmienkach.

Predpokladom na zákonné vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Súčasťou predpokladov na vykonateľnosť exekučného titulu je, že exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý mal na jeho vydanie právomoc a v prípade ak nie, ide o právny akt

nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, takýto akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval (uznesenie NS SR 3MCdo/20/2008 zo dňa 22. 04. 2009). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (Uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21. 03. 2012). Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie je v predmetnej veci založená na absolútne neplatnom právnom úkone, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k názoru, že je vydaný v rozpore so zákonom, a preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd rozhodne v zmysle § 44 ods. 3 Exekučného poriadku o zastavení a trovách exekučného konania“.

Proti uzneseniu odvolanie podal oprávnený. Prvostupňovému exekučnému súdu vytýkal, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP. Tvrdil, že vec bola posúdená podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav aplikoval.

Exekučný súd mal prekročiť rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenú zákonom č. 233/1995 Z. z. Na správne zistený skutkový stav okresný súd nesprávne aplikoval právny predpis. Odvolateľ zastáva názor, že v rámci preskúmvania exekučného titulu po materiálnej stránke nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému, alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu.

Na inom mieste odvolateľ napriek predchádzajúcemu tvrdeniu v odvolaní o správne zistenom skutkovom stave uvádza, že skutkový stav bol zistený neúplne. Oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zák. č. 244/2002 Z. z. formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Záverom odvolateľ k záveru konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ, v zmysle ktorého sa za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom úpravy umožniť spotrebiteľovi rozhodnúť sa, kde si uplatní svoje práva. V danej veci teda konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

Vzhľadom k uvedenému žiadal oprávnený napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správne.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 OSP).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k podanému odvolaniu krajský súd uvádza.

Pokiaľ zákon jednoznačne uvádza ako neprijateľnú podmienku uvedenú v § 53 OZ (za neprijateľné podmienky sa považujú podmienky, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľmi riešil výlučne v rozhodcovskom konaní) už súdna prax zaujala dávnejšie jednoznačné stanovisko. Pokiaľ dojednanie v rozhodcovskej doložke nevyklučuje, aby sa účastník obrátil na všeobecný súd, musí ísť o dojednanie, ktoré z okolností je reálne využiteľné aj spotrebiteľom. Pri spotrebiteľských zmluvách obdobného typu ako je aj zmluva, ktorá založila predmet sporu, je vzhľadom ku všetkým okolnostiam veľmi pochybné, že to bude práve spotrebiteľ, ktorý sa obráti na súd a teda využije by možnosť obrátiť sa na súd všeobecný. Zatiaľ vo všetkých podobných prípadoch, ktoré súdy prejednávali, sa vždy na súd obracal dodávateľ, ktorý samozrejme predložil vec na rozhodovanie rozhodcovskému súdu.

Výrok, ktorým súdny exekútor nebol vylúčený z vykonávania exekúcie, nebol odvolaním napadnutý a preto sa ho krajský súd nedotkol.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.